

Csak egy pillantást kell a mintákra vetni, hogy azok előnyei azonnal szembeszökjenek. Ezen eljárás mellett az egyazon fajra vonatkozó összes észleletek folytatólag jegyezhetők, egy lapra kerülnek, bármikor könnyen felkereshetők s könnyen áttekinthetők. Sőt még a megfigyelők munkáját is megkönnyíti, mert minden esetleges későbbi észlelet egyszerűen utána írható, s a mi a fődolog: ilyen alakban áttekinthetőleg feltüntethető az is, hogy egyes nálunk csak átvonuló (\leftrightarrow) fajok mikor mutatkoztak először, hogyan érkeztek azután, s mikor tűntek el végkép.

A jelentések egyöntetű alakja pedig az irattári kezelést teszi összehasonlíthatatlanul könnyebbé.

A mi a megfigyelési területre vonatkozó topographiai, meteorologiai etc. mondani valókat illeti, ezek pedig ugyancsak negyedíveken (de lapszámozva) esatolhatók a többi lapokhoz, a jelentés elejére. Ha valamely fajnak vonulási képe egy negyedívre rá nem férne, kérjük megfigyelőinket, hogy a *negyedív hátlapjára ne írjanak*, hanem az akkor *félívre* irandó, a mely azután összehajtvá könnyen elhelyezhető a negyedívek között. A negyedíveket azután fajok szerint betűrendben elrendezve, kemény carton lapok közé téve s álkötve, mint ajánlott levelet legezélszerűbben küldhetjük be.

Rendes tudósítóinkat még egyszer felkérve, hogy kérelmünket szíves figyelmükre méltatni kegyeskedjenek, vagyunk

kész tisztelettel

M. O. K.

Man braucht auf die Musterbögen nur einen Blick zu werfen, um ihr Vortheil sofort einzusehen. Bei diesem Verfahren ist es möglich, daß man alle, auf eine und dieselbe Art bezüglichen Beobachtungen auf ein Blatt continuirlich verzeichnen kann, wo diese dann leicht aufzufinden und auch leicht zu übersehen sind. Dies erleichtert sogar die Arbeit der Herren Beobachter, denn jede, zufällig spätere Beobachtung kann einfach hinzugeschrieben werden und die Hauptsache ist, daß hiedurch in übersichtlicher Form hervorgehoben werden kann, wann eine gegebene Art erschienen ist, ob sie bei uns nur durchziehend (\leftrightarrow) ist, wie sich ihr Zug gestaltete und wann sie verschwand.

Die Gleichförmigkeit der Berichte erleichtert auch die Handhabung derselben ganz vorzüglich.

Was nun die topographischen, meteorologischen u. a. dgl. Bemerkungen anbelangt, können dieselben auf (nummerierte) Viertelbögen geschrieben, dem Berichte auch als Einleitung beigelegt werden. Wenn für den Zugsbericht einer Art auf einen Viertelbogen nicht genügender Raum wäre, so ersuchen wir unsere Herren Beobachter, daß sie dies nicht auf die Rückseite des Viertelbogens, sondern das Ganze auf einen halben Bogen schreiben mögen, welcher dann zusammengefaltet den Viertelbögen leicht angeschlossen werden kann. Die Viertelbögen sind den Arten entsprechend zu ordnen, dann in eine Cartondecke gelegt und gebunden am zweckmäßigsten als eingeschriebener (recommandierter) Brief anher zu senden.

In dem wir die Herren ständigen Beobachter noch einmal ersuchen, unsere Bitte gütigst berücksichtigen zu wollen, zeichnen wir achtungsvoll die
U. D. G.

KISEBB KÖZLÉSEK. — KLEINERE MITTHEILUNGEN.

Még egy megjegyzés a mocsári poszátáról.

Irta Dr. FLOERICKE-CURT, ROSITTEN.

CERNEL ISTVÁN úr szép vizsgálata a közönségesen kerti nádiposzátá névvel jelölt *Acrocephalus-t** illetőleg, mely az ornithologusok szemében régen vita tárgyát képezte, még egy utólagos megjegyzésre indít.

Felfogásom szerint CERNEL úr igen helyesen járt el, midőn ezt a válfajt, a mocsári poszátának,

* Aquila. I., 123. l.

Noch eine Bemerkung über den Sumpfrohrsänger.

Von Dr. Curt Floericke-Rositten.

Die schöne Untersuchung des Herrn Stefan Cernel von Cernelháza über den gewöhnlich als Gartenrohrsänger bezeichneten *Acrocephalus*,* welcher bekanntlich schon seit langem ein Streitobjekt unter den Ornithologen bildet, regt mich zu einer nachträglichen Bemerkung an. Meiner Meinung nach thut Hr. v. Cernel sehr recht daran, diese

* Aquila I, p. 123.

(*Acrocephalus palustris*, BECHST.) fajkörébe vonja. Különben e tárgyban már 1892-ben, az ornithologusok körében kevésbé ismeretes «Szilézia avifaunája» cz. művemben kifejeztem nézeteimet. A többek közt a 136. lapon azt mondom ugyanis: «NAUMANN horticolus»-a Sziléziában is előfordul. Sajnos, csak kevés példány volt kezemben s ezeket is, akkoriban kezdő ornithologus létemre, s ily finom eltérésekre nem ügyelve, nem tartottam meg magamnak. Ennek daczára az a nézetem, — bárha így a legtöbb mai ornithologussal szemben állok, — hogy a szóban forgó madár az *Acrocephalus palustris*-nak határozott válfaja, mely éppen a megváltozott és a tartózkodási helyhez alkalmazkodott életmód következtében fejlődött ki. Az éneke pl. egészen más; sajnos, mint már említettem, akkoriban elmulasztottam feljegyzéseket tenni, s most emlékezetből nem merek ily finom megkülönböztetéseket közölni. Jövő megfigyelők majd figyelmeiket mindenesetre a két forma biológiai sajátosságaira kell hogy irányozzák. Tapasztalt tojásgyűjtők állításai szerint tojásaik is különböznek stb.» A mint tehát látható, nézeteimet CHERNEL úr vizsgálatai csakhamar beigazolták, s így az ő felfogása, — más ornithologusokkal szemben, — ma már nem áll egyedül.

További pontos megfigyelések a nádi poszáta-kérdésre kétségtelenül újabb és érdekes világot fognak még vetni; de az, hogy a szóban forgó madarat jövőre mint az *Acrocephalus palustris* válfaját kell megjelölnünk, már most is — CHERNEL úr nézetéhez csatlakozva — tiszta meggyőződés.

A *Loxia bifasciata* és *rubrifasciata* hazánkban.

A keresztesőrűeknek ezen úgy külsejére nézve érdekes, mint megjelenésére nézve pedig ritka fajairól vajmi keveset olvashatunk szaklapjainkban; egyrészt már a keresztesőrűek kóbor természeténél fogva, de másrészt talán azért is, mert a kevés hegyi lakót, különösen a bányász-népet kivéve, másutt aligha találkozzunk ezekkel a könnyen szelidíthető és háladatos madárfoglyokkal.

A *Loxia bifasciata* vonulását magam is csak kétszer figyelhettem meg: egyszer 1883. év telén kisebb számban és 1889. év őszén nagyobb

Varietät als eine wohlberechtigte subspecies zum Sumpfrohrfänger (*Acrocephalus palustris* Bechst.) zu ziehen. Bereits 1892 habe ich mich in meiner, den Ornithologen nur wenig bekannt gewordenen «Avifauna Schlesiens» hierüber näher ausgesprochen. Es heißt da auf p. 136 u. N.: «Naumann's horticolus kommt auch in Schlesien vor. Leider habe ich nur wenige Stücke in Händen gehabt und diese wenigen wieder fortgegeben, da dies zu Beginn meiner ornithologischen Thätigkeit in Schlesien war und ich damals noch nicht hinreichend auf dergleichen Feinheiten achtete. Doch möchte ich, obgleich ich mich dadurch wahrscheinlich im Gegensatz zu der Mehrzahl der heutigen Ornithologen stelle, die Vermutung aussprechen, daß wir es hier mit einer guten subspecies von *Acrocephalus palustris* zu thun haben, welche eben durch die veränderte und einem neuen Aufenthalt angepaßte Lebensweise entstanden ist. Die Stimme z. B. ist anders; leider habe ich es, wie gesagt, damals unterlassen, sofort Notizen zu machen und aus der Erinnerung wage ich nicht, dergleichen feine Unterschiede wiederzugeben. Künftige Beobachter werden ihr Augenmerk namentlich auf biologische Eigenthümlichkeiten beider Formen zu lenken haben. Erfahrene Eierjammler behaupten, daß auch die Eier verschieden seien u. s. w.» Wie man sieht, haben diese meine Ansichten durch die Untersuchungen des Hr. v. Chernel eine rasche Bestätigung erfahren, und letzterer wiederum steht mit seiner Meinung den anderen Ornithologen gegenüber nicht mehr allein da. Zweifelsohne werden fortgesetzte genaue Beobachtungen in der Rohrfängerfrage noch manches Neue und Interessante zu Tage fördern; aber dadon, daß der Gartenrohrfänger künftig als subspecies zu *Acrocephalus palustris* gezogen werden muß, bis ich jetzt schon im Anschluß an Hr. v. Chernel fest überzeugt.

Loxia bifasciata und *rubrifasciata* in Ungarn.

Man liest über diese, sowohl dem Aeußeren nach interessanter, als dem Erscheinen nach seltenen Arten der Kreuzschnäbel, kaum etwas in unseren Fachblättern, u. z.: theils wegen ihrer vagabundirenden Lebensart, und theils auch deswegen, weil mit Ausnahme der geringen Zahl der Bergbewohner, besonders der Bergleute, wir diesen leicht zählbaren und dankbaren Vogel kaum anderswo als Gefangenen finden.

Den Zug des weißbindigen Kreuzschnabels (*Loxia bifasciata*) konnte auch ich nur zweimal beobachten: einmal im Winter des Jahres 1883 in geringer